

Reform af den fælles fiskeripolitik - omsættelige fiskekvoteandele

Hvorfor foreslår Kommissionen omsættelige kvoteandele?

Den fælles fiskeripolitik har ikke kunnet løse problemet med overkapacitet. Fra 1994 til 2013 vil vi have brugt 2,73 milliarder euro på ophugning af fiskerfartøjer, men på trods af denne massive udgift vokser vores fiskerikapacitet stadig med omkring 3 % om året. Ingen af de tidligere politikker til afvikling af overkapacitet (flerårige udviklingsprogrammer, tilgangs-/afgangsforhold, loft for maksimal flådestørrelse, offentlige foranstaltninger til ophugning af fartøjer) har haft den ønskede virkning. Revisionsretten har stillet spørgsmålstegn ved, at skatteydernes penge bruges til at gribe ind over for overkapacitet. På baggrund af dette foreslår Kommissionen, at man trækker på de positive erfaringer, som flere medlemsstater har haft med ordninger, der minder om ordningen med omsættelige kvoteandele. Internationale rapporter indikerer, at forskellige former for omsættelige kvoteandele "bremser, og endda vender om på, ... udbredt [fiskeri]kollaps" (Costello et al., 2008) og medvirker til at drive den økonomiske vækst (Verdensbanken og FAO, [FAO], 2008).

Hvis omsættelige kvoteandele udformes korrekt, kan fartøjsejere bruge dem som et effektivt redskab til at planlægge deres fiskeriaktiviteter i forhold til markedets udvikling, lande alle fangster og planlægge deres investeringer. Det giver også fiskerne mulighed for at forlade branchen mod økonomisk kompensation. Erfaringer viser, at ordninger, der minder om ordningen med omsættelige kvoteandele, også øger operatørernes ansvarlighed og fremmer reduktion af udsmid.

Hvad foreslår Kommissionen?

Fra og med 2014 er medlemsstaterne forpligtet til at indføre omsættelige kvoteandele og samtidig følge strenge principper. For det første er og skal havressourcerne forblive et offentligt gode. I ordninger med omsættelige kvoteandele kan ejendomsrettigheder over havressourcer ikke overdrages, kun brugsretten til at udnytte dem i en begrænset periode. Efter udløbet af denne periode skal de omsættelige kvoteandele føres tilbage til medlemsstaterne, som frit kan allokere dem igen ud fra de samme eller nye allokeringskriterier. For det andet kan salg, leasing eller bytte af omsættelige kvoteandele kun foregå under strenge betingelser, eftersom kun ejere af registrerede og aktive fartøjer kan købe omsættelige kvoteandele og kun med det formål at bruge dem på godkendte og aktive fartøjer. For det tredje skal der opretholdes en relativ stabilitet. For det fjerde skal medlemsstaterne trække de omsættelige kvoteandele tilbage, hvis fartøjets ejer begår en alvorlig overtrædelse, og for det femte skal de reservere kvoter og omsættelige kvoteandele til nye fiskere, som ønsker at gå ind i fiskeri.

Under hensyntagen til de ovenstående fem principper skal medlemsstaterne indføre omsættelige kvoteandele på nationalt plan i en obligatorisk ordning for alle arter i henhold til TAC (samlet tilladt fangstmængde) og kvote- eller fiskeriindsatsbegrænsninger og for alle fartøjer over 12 meter samt for alle fartøjer med trukne redskaber. Omsættelige kvoteandele er kun en brugsret, som medlemsstaterne tildeler fartøjsejere i en bestemt periode. De udgør en fast procentdel af den nationale kvote for en bestemt fiskebestand. Hvis der benyttes fiskeriindsats, som i Middelhavet, kan omsættelige kvoteandele anvendes til fordeling af fiskeriindsatsen. Fiskerimuligheder, som ikke reguleres af EU's kvote- eller fiskeriindsatsordning eller af en aftale med et tredjeland om bæredygtigt fiskeri, holdes uden for ordningen med omsættelige kvoteandele.

Hvordan bør kvoter og omsættelige kvoteandele tildeles?

Forslaget giver fleksibilitet til medlemsstaterne, men Kommissionen foretrækker følgende: at medlemsstaterne prioriterer på nationalt og regionalt plan og tildeler en bestemt procentdel af de nationale kvoter til mindre fiskerfartøjer. Resten af kvoterne skal forvaltes i henhold til ordningen om omsættelige kvoteandele. Medlemsstaterne bør udarbejde deres nationale ordning med omsættelige kvoteandele sammen med interessenterne, eftersom en høj grad af deltagelse fra deres side vil sikre, at den nationale ordning med omsættelige kvoteandele tilpasses de relevante medlemsstaters særlige situation og accepteres af interessenterne. Når medlemsstaterne udarbejder ordningen med omsættelige kvoteandele, bør de begunstige kystsamfund, som er afhængige af fiskeri, mere miljøvenlige fiskerimetoder og de ikke-industrielle flåder. De bør reservere op til 5 % af kvoterne eller de omsættelige kvoteandele til nye fiskere. Medlemsstaterne og interessenterne bør bruge denne nye ordning til at prioritere fiskerimetoder, som efter deres mening er mere ønskværdige, enten af sociale eller miljømæssige årsager. Danmark har for eksempel brugt omsættelige kvoteandele til at støtte kystsamfund ved at give fartøjer på mindre end 17 meter en 10 % forhøjelse i deres kvoter for torsk og søtunge.

Hvilke sikkerhedskontroller kan medlemsstater etablere?

Erfaringer i medlemsstater, hvor en ordning med omsættelige kvoteandele bruges, viser, at man kan udforme omsættelige kvoteandele på en sådan måde, at risici undgås. Når ordningen udformes, skal medlemsstaterne og interessenterne sørge for, at ordningen med omsættelige kvoteandele ikke skaber plads til spekulation eller situationer, som er skadelige for regioner, der er afhængige af fiskeri og tilknyttede aktiviteter. De skal også regulere en ordning med omsættelige kvoteandele effektivt og sikre, at offentlige myndigheder i medlemsstaterne til enhver tid er i stand til at skride til handling for at sikre, at indehavere af omsættelige kvoteandele overholder reglerne. Med henblik herpå bør medlemsstater benytte et udvalg af foranstaltninger, såsom:

- at fritage fiskeri fra mindre fartøjer (under 12 meter med faststående redskaber) for at sikre, at fiskerirettigheder fra denne vigtige kategori ikke sælges til større fartøjer
- at forebygge overdreven koncentration ved at undgå, at for mange fiskerirettigheder ender hos nogle få fartøjssejere. Dette skal gøres ved at fastsætte maksimale procentdele for, hvor stor en del af en given ressource en fartøjssejer kan have
- at reservere en del af de nationale kvoter til kystsamfund, som er afhængige af mindre flåder
- at begrænse mulighederne for overdragelse, så det kun kan foregå inden for specifikke fiskeriområder (f.eks. kan kvoteandele for hvidfisk kun handles med andre indehavere af kvoteandele for hvidfisk, ikke med indehavere af pelagiske kvoter).

Vil mindre flåder ikke forsvinde fra Europas kystområder?

Nej, for medlemsstaterne vil fritage dem fra de omsættelige kvoteandele. Det betyder, at 60 % af fartøjerne i hele EU kan fritages permanent fra ordningen med omsættelige kvoteandele. I Danmark forvaltes kategorien for småfiskere, som består af fartøjer på fra 6 til 10 meter, for eksempel uden for den danske ordning med omsættelige kvoteandele, og den er ikke reduceret nær så meget som resten af den danske flåde.

Hvordan kan producentorganisationerne forvalte omsættelige kvoteandele?

I mange medlemsstater samler producentorganisationerne deres medlemmers kvoter i puljer. De overvåger udnyttelsen og salget af landinger og bytter med andre producentorganisationer for at forvalte kvoteudnyttelsen. De kan også forvalte salg og leasing af omsættelige kvoteandele blandt deres medlemmer. Hvis en producentorganisation kollektivt forvalter flere medlemmers omsættelige kvoteandele, kan det også muliggøre øjeblikkelige byttehandler og god produktionsplanlægning. Desuden er fiskerisamfund ofte afhængige både af fangstfiskeri og forarbejdningsindustri som en kilde til indkomst. Det kan være til fordel for fiskerisamfundene at samle disse virksomheder i brancheorganisationer, som kollektivt forvalter deres medlemmers puljer med omsættelige kvoteandele.

Hvad er der i vente for EU-flåden, når det gælder konsolidering?

I flere medlemsstater har omsættelige kvoteandele medvirket til at rationalisere flåden. I Danmark blev ordningen med omsættelige kvoteandele indført i 2003 for den pelagiske flåde, som siden er reduceret med 50 %. Omsættelige kvoteandele blev indført for den demersale flåde i 2007, og denne flåde er siden reduceret med 30 %. Det økonomiske overskud i begge kategorier er forøget. Estland indførte en ordning med omsættelige kvoteandele i 2001, og i 2009 var flåden reduceret med omkring 40 %. I Spanien blev den såkaldte Gran Sol-flåde reduceret med 30 % mellem 1992 og 1997 ved brug af omsættelige kvoteandele.